

Paltamon kunta
Salmelankuja 1
88300 Paltamo
paltamon.kunta@paltamo.fi

Viite: Paltamon kunnan kuulutus 26.8.2025. Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan nähtäville asettaminen ehdotuksena

Muistutus

1. Melu

Melumallinnuksen mukaan laskennallinen melu kiinteistöllä Loukonlampi 578-405-28-18 olevan loma-asunnon osalta on 38,8 desibeliä ja etäisyys 40 desibelin rajalle on vain 159 m. Tuulivoimaloiden 5 ja 6 suuntaan 40 desibelin raja ylittyy kuitenkin merkittäväällä osalla kiinteistöä.

Kaavaehdotuksen perusteella tuulivoimalat on mahdollista ja myös syytä sijoittaa niin, että 40 desibelin raja ei ylity Loukonlammen kiinteistön alueella.

2. Välke

Melu- ja varjostusmallinnuksen mukaan ilman puuston suojaavaa vaikutusta välkevaikutukset ylittävät Suomessa käytetyn epävirallisen viitearvon 8 tuntia vuodessa kahdessa loma-asuntokohteessa, joista toinen on Loukonlammen loma-asunto. Kun puuston vaikutus otetaan huomioon, ei viitearvoa ylitetä missään kohteessa.

Ratkaisuna välkevaikutusten huomioimiseksi ja minimoimiseksi on esitetty kaavaan lisättävää määräystä: ”Tuulivoimaloiden toteutuksessa on otettava huomioon voimaloiden varjostusvälkkeen vaikutus ympäristön asuin- ja lomarakennuksiin. Voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä tai pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen”.

Puusto on muuttuva elementti kaava-alueella eikä puuston suojaava vaikutus pysy vakiona. Kiinteistöllä, jolle tuulivoimalat on suunniteltu rakennettavan, on metsien käyttö ollut intensiivistä ja mitä ilmeisemmin se myös sellaisena tulee jatkumaankin. Loukonlammen loma-asuntoa lähimpien tuulivoimaloiden 3, 4, 5 ja 6 välisellä alueella olevista kasvatusmetsistä huomattava osa on jo harvennushakattu ja se on potentiaalista 10- 15 vuoden kuluessa avohakkuun piiriin tulevaa aluetta. Pääosa alueesta tullaan varmuudella uudistamaan tuulivoimapuiston elinkaaren aikana.

Kaava-alueen metsät on käsitelty perinteisen jaksollisen kasvatuksen periaatteella, eikä kiinteistöltä ole jätetty yhtään jatkuvapeitteisen metsän kasvatukseen liittyvää metsänkäyttöilmoitusta. Metsät harvennetaan, minkä jälkeen varttuneet kasvatusmetsät uudistetaan kohtalaisen lyhyen ajan kuluessa. Uudistamisessa käytetään pääasiassa avohakkuuta ja viljelyä.

Valmisteluvaiheen palautteet ja vastineet -asiakirjassa (4.8.2025) on vastineessa kirjoitettu, että ”menettelytapana voi olla myös jatkuvapeitteinen metsänhoito, josta kaavaselostukseen lisätään

suositus (s.55)” ja ”kaavaan on lisätty määräys metsänkäsittelystä, jossa pyritään säilyttämään puustoa varjostus- ja maisemavaikutusten lieventämiseksi (s. 58)”. Nyt kaavaehdotuksessa ei ole suositusta tai määräystä, vaan vain toteamus, että metsänhoidon toteutustapana voi olla myös jatkuvapeitteinen metsänhoito. Kaikki metsälain mukaiset hakkuut olisivat mahdollisia kaava-alueella maa- ja metsätalouteen osoitetulla alueella.

Kaavaehdotukseen kirjatun ja odotettavissa olevan metsien käsittelyn perusteella on selvää, että Loukonlammen loma-asunnolla välkevaikutukset ylittävät em. viitearvon tuulivoimapuiston elinkaaren aikana. Kaavaan on syytä ottaa vastineessa mainittu määräys niin, että lähimpien tuulivoimaloiden ja loma-asuntojen välisellä alueella vain jatkuvapeitteinen metsänhoito on sallittua.

Voimaloiden varjostusvälkkeen huomioimista koskeva määräys on sisällöltään myös tulkinnanvarainen. Määrittelemättä on jäänyt, mikä olisi merkittävä välkevaikutus, jolloin voimaloita säädettäisiin tai jopa pysäytettäisiin. Tiedossa ei myöskään ole, miten käytönaikaista välkkeen määrää todennetaan, seurataan ja raportoidaan tai kuka sen tekisi.

Kaavassa on syytä avata tarkemmin varjostusvälkkeen huomioimista koskeva prosessi. Lisäksi ”merkittävä välkevaikutus” on myös määriteltävä selkeänä välkkeen keston tuntirajana, joka ei voi olla enempi kuin epävirallinen viitearvo.

3. Pienvedet

Luonto- ja linnustoselvitysraportin kohdassa 4.4 Vesistöt ja pienvedet todetaan: ”Tuulivoima-alueelle sijoittuu luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia pienvesiä, joista vesilain suojeltuja luontotyyppejä (VL 2 luku 11 §) ovat norot, lähteet ja alle hehtaarin kokoiset lammet.” Kaikki kaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä olevat virtaavan veden uomat ovat vesilain tarkoittamia noroja, sillä vesilain mukainen puron valuma-alueen koko ei täyty eikä uomissa kuljen merkittävässä määrin kalaa. Asiaa ei ole kuitenkaan huomioitu luontokohteiden arvoluokituksissa kohdassa 4.7.2.

Esimerkiksi luontokohde 22 (Noronpuro ja lehto) on luokiteltu luokkaan 3 (kaavakartassa luo3, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue), vaikka kyseessä on vesilain mukainen noro ja metsälain 10 §:n mukainen pienveden välitön lähiympäristö. Sama luokittelun epätarkkuus koskee myös muita kaava-alueen noroja.

Vesilain mukaisten norojen luokittelu on syytä korjata kaava-asiakirjoihin ja kaavakarttaan.

Hyrnsalmella 26.9.2025

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

VL: Muistutus

Lähettiläjä paltamon kunta <paltamon.kunta@paltamo.fi>
Päivämäärä pe 26.9.2025 8.00
Vastaanottaja Korhonen Salla <Salla.Korhonen@paltamo.fi>; Ahoniemi Pasi <Pasi.Ahoniemi@paltamo.fi>; Hakkarainen Mika <mika.hakkarainen@sotkamo.fi>
Kopio diaariasiat <diaariasiat@paltamo.fi>

Lähettiläjä: [REDACTED]
Lähetetty: perjantai 26. syyskuuta 2025 7.58
Vastaanottaja: paltamon kunta <paltamon.kunta@paltamo.fi>
Aihe: Muistutus

FI → HUOM: Tämä sähköposti on lähetetty organisaatiosi ulkopuolelta. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjää ja tiedä, että sisältö on turvallista.
(EN → This email originated from outside of the organization. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know the content is safe.)

Paltamon kunta
Salmelankuja 1
88300 Paltamo
paltamon.kunta@paltamo.fi

Viite: Paltamon kunnan kuulutus 26.8.2025. Valkeisvaaran
tuulivoimapuiston osayleiskaavan nähtäville asettaminen ehdotuksena

Muistutus

Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa puhutaan edelleen virheellisesti puroista (esim. sivulla 98 Valkeisjärveen ja Loukonlampeen laskevista puroista). Kaikki kaava-alueen virtaavan veden uomat ovat valuma-alueeltaan alle kymmenen neliökilometriä eli ne ovat noroja (vesilaki 1 luku 3§). Myöskään HE 277/2009:n määritelmä ”Jos uomassa virtaisi jatkuvasti vettä ja kulkisi merkittävässä määrin kalaa, se olisi määritelmän mukaan siis puro valuma-alueen koosta riippumatta.” ei täyty kaava-alueen virtaavien veden uomien osalta. Vettä uomissa voi ympärivuotisesti virratakin, mutta kalan merkittävä kulku uomissa ei ole mahdollista. Uomissa ei ole elinvoimaista lisääntyvää kalakantaa eivätkä ne toimi kalojen vaellusreitteinä.

Lienee niin, että kaava-asiakirjoissa purosta ja norosta kirjoitettaessa tarkoitetaan vesilain mukaista määrittelyä eikä puhekielten ilmaisuja tai kartoissa käytettyjä merkintöjä. Epätarkkuus puro-/ norotermien

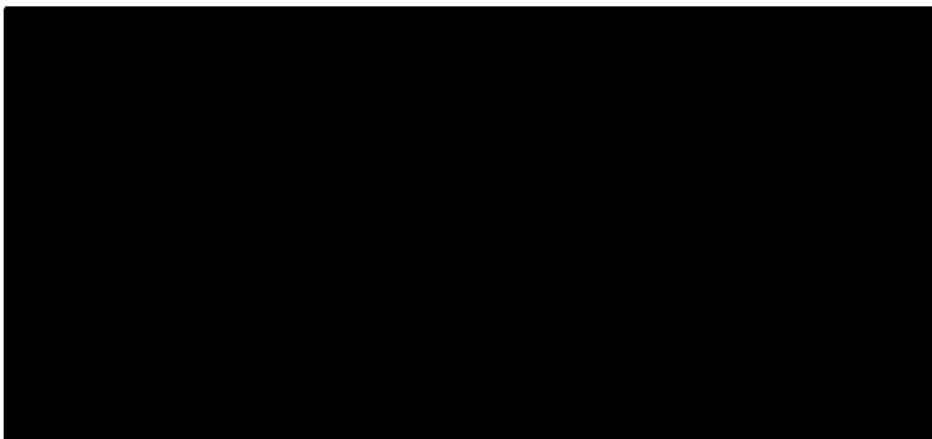
käytöstä on syytä korjata kaava-asiakirjoihin.

Muistutus/mielipiteemme Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotukseen 9/2025

Suunnitellun tuulivoima-alueen lähiasukkaina, kiinteistöjen omistajina, kyläläisinä lausumme seuraavaa;

- Valkeisvaaran alue tulisi jättää/rauhottaa Paltamon ja Ristijärven välissä ulkoilu-, metsästys-, marjastus-, mökki- ja asumisalueeksi -ja jättää myös maisemallisesti ja maastollisesti entiselleen ilman huomattavan suuria tie- ja maastomuokkauksia, joita rakentaminen vaatii joka tapauksessa runsaasti. Tuulivoimapuistoja on kuitenkin suunnitteilla ympäri Paltamon reunamia useita.
- Onko hanke aiheellinen / onko tarve kaavoittaa ko. aluetta lainkaan tällaiseen käyttöön? Ei myöskään kuulu suunniteltuihin tuulivoimapuistoalueisiin/Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaan.
- Liikenneturvallisuus / nopeusrajoitukset ym. tulee ehdottomasti huomioida varsinkin Heikkisenjoentiellä liikenteen moninkertaistuessa erityisesti rakennusvaiheessa onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Liikennenopeudet/-merkit esim. 80 ->60 km/tunnissa (asutuksen liittymien kohdilla erityisesti).
- Lentoeste-ym. valojen ja esim. välkevaikutukset sekä muut mahdolliset haittavaikutukset tulee ottaa huomioon - ja että niille voi tehdä tarvittaessa jo tuulivoiman käyttöönoton jälkeenkin korjauksia / parannuksia helposti, jos aiheuttavat häiriötä asutukselle/ihmisille/eläimille,
- Vaaramaisemissa tuulimyllyt myös näkyvät sekä lähelle että hyvinkin kauas erittäin hyvin -vaaran päälle sijoitettuna (näkyvä vaaralta vaaralle) ovat lähempänä kuin mitä alhaalta maaston kautta etäisyys laskettuna
- Tuulimylly 6 jätettävä pois suunnitelmista/asutuksen läheisyys

Kiinteistöjen omistajat / ja vakituiset asukkaat